

MERI-RASTILAN LÄNSIRANNAN RANTAPUISTON JA
MUINAISRANTAPUISTON IDEASUUNNITELMA 31.8.2010

HELSINGIN KAUPUNGIN KAUPUNKISUUNNITTELUVIRASTO 2010

Tekijät:

© LOCI maisema-arkkitehdit Oy / Pia Kuusiniemi, Milla Hakari, Janne Saario.

Graafinen suunnittelu ja taitto: LOCI maisema-arkkitehdit Oy.

Kartat ja suunnittelukuvat: LOCI maisema-arkkitehdit Oy, ellei toisin mainita.

Valokuvat: LOCI maisema-arkkitehdit Oy, ellei toisin mainita.

MERI-RASTILAN LÄNSIRANNAN RANTAPUISTON JA MUINAISRANTA- PUISTON IDEASUUNNITELMA

	Sisällys
MERI-RASTILAN LÄNSIRANTA – LÄHTÖKOHDAT	3
UUSI RAKENTAMINEN	4
VIHERALUEET	5
RANTAPUISTO	7
MUINAISRANTAPUISTO	12

JOHDANTO

Meri-Rastilan länsirannan rantapuiston ja muinaisrantapuiston ideasuunnitelma on tehty Helsingin kaupungin kaupunkisuunnitteluviraston toimeksiannosta kahdessa vaiheessa kesän 2010 aikana.

Suunnitelman on laatinut LOCI maisema-arkkitehdit Oy. Työstä ovat vastanneet maisema-arkkitehdit Pia Kuusiniemi ja Milla Hakari ja maisema-arkkitehti yo Janne Saario.

Työn ohjausryhmän jäseninä ovat olleet Helsingin Kaupunkisuunnitteluviraston Vuosaari-projektista projektipäällikkö Ilkka Laine, arkkitehti Antti Varkemaa, maisema-arkkitehti Raisa Kiljunen-Siirola sekä arkkitehti yo Anssi Lauttia.

Työn aikana suunnitelmaa ovat kommentoineet metsäsuunnittelija Timo Virtanen Helsingin kaupungin rakennusvirastosta sekä biologi Esa Lammi Ympäristösuunnittelu Enviro Oy:stä.

MERI-RASTILAN LÄNSIRANTA – LÄHTÖKOHDAT

Meri-Rastilan länsiranta sijaitsee Vartiokylänlahden rannalla. Itäkeskuksesta Vuotietä ajettaessa alue näkyy Vartiokylänlahden ylittävältä sillalta etuoikealla.

Suunnittelualue sijaitsee keskellä yhtenäistä virkistyskäytössä olevaa rantavyöhykettä. Alueelta on virkistysyhteydet Kallahteen ja Uutelaan asti.

Helsingin sisälähtä tarkasteltaessa alue erottuu poikkeuksellisen pitkstä lähes luonnonmukaisesta rannastaan.

Suunnittelualueen kohdalla rannalla on luontoarvoja ja alueen korkeimmalla kohdalla sijaitsee Litorinameren aikainen muinaisranta.

Vartiokylänlahden rannat ovat Helsingin kaupungin luontotietojärjestelmässä lepakkoaluetta. Rannan kookkaat puut ovat Vartiokylänlahden lepakoiden suunnistuspuita. Puuston väliin jäävät alueet tarjoavat lepakoille metsästyksen suotuisan ympäristön. Rannan yhtenäinen tervalepikkö on arvokas koko kaupungin mittakaavassa. Rantapuisto on myös linnustollisesti arvokas elinympäristö.

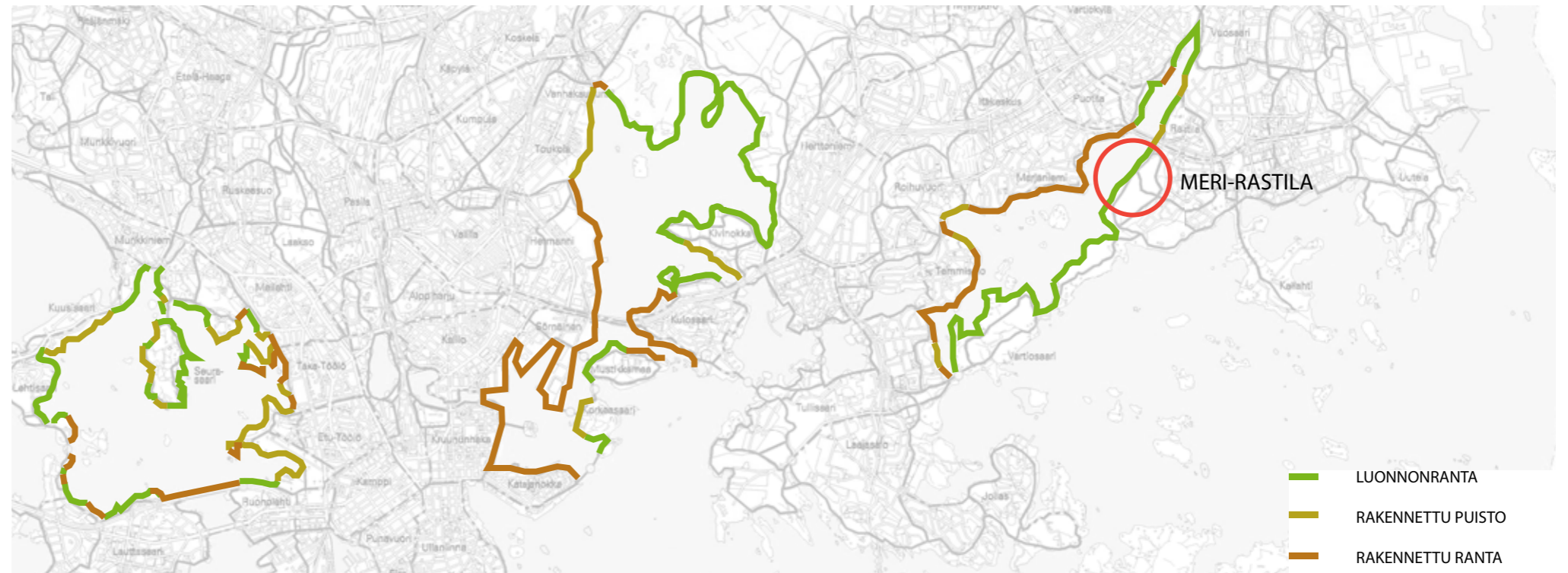
Alueen arvokain muinaisranta näkyy selvästi maastossa.

Suunnittelualue sijaitsee Vartiokylänlahden rannalla. Uusi rakentamisen alue sijoittuu keskelle pitkää yhtenäistä virkistysaluetta.

Rannalta avautuu näkymiä Vartiokylänlahdelle ja saaristoon.

Seurasaareselkä muodostaa luonnonrannoista ja rakennetuista puistoista koostuvan yhtenäisen vihreän kokonaisuuden.

Vanhankaupunginlahden pohjukka muodostaa yhtenäisen luonnonalueen. Rakennetut rannat ovat teollisuuskäytöstä poistunutta vanhaa merenpohjaa.

Vartiokylänlahdella rakentamaton luonnonranta muodostaa vastakohdan vastarannan rakennetulle rantaviivalle.

- LUONNONRANTA
- RAKENNETTU PUISTO
- RAKENNETTU RANTA

UUSI RAKENTAMINEN

Uusi rakentaminen sijoittuu muuta ympäristöä korkeammalle jyrkkään kalliomaastoon. Rakennukset nousevat metsänrajan yläpuolelle ja näkyvät selkeästi maisemakuvassa. Puustoisien rantavyöhykkeiden säilyttäminen rakentamattomana on tärkeää, jotta uusi asuinalue asettuu rantapuuston taakse metsään.

TOPOGRAFIA

Suunnittelualue sijaitsee Vartiokylänlahden rannalla osittain jyrkkäreunaisen selännejakson laella ja reunalla.

Näkymä vastarannalta.

Näkymä Vartiokylänlahden sillalta.

VIHERALUEET

Meri-Rastilan länsirannan uudisrakentamisen osayleiskaavatasoisessa ideoinnissa ympäristön käsittelylle on määritelty seuraavia lähtökohtia ja periaatteita:

- Nykyiset viheryhteydet säilyvät.
- Rantapuisto säilytetään ja virkistysarvoiltaan arvokas ranta jätetään rakentamisen ulkopuolelle.
- Alueelle sijoittuu kaksi uutta puistoa, rantapuisto ja muinaisrantapuisto.
- Rakentamisen reuna-alueita kehitetään luonnonmukaisina.
- Rakentaminen sovitetaan ympäröivään maastoon mahdollisimman luontevasti. Korkeiden tasoerojen kohdalla maasto tuetaan muurein.
- Rantapuuston ja läheisen korven vesitaloudesta huolehditaan maankäytön suunnittelussa.

Luonnos 1/2500.

HULEVEDET

Hulevedet johdetaan hallitusti rakennusten välisille alueille ja sieltä ympäröivään luontoon. Hulevesiä johdetaan erityisesti eteläpuolen korpialueelle, joka on hiljalleen kuivumassa.

RANTAPUISTO

PERIAATTEITA

- Puistosta suunnitellaan uusi rantapuisto, joka säilyttää olemassaolevat luonnonarvot, mutta täydentää alueen virkistystarjontaa.
- Puiston suunnittelussa huomioidaan kestävä kehityksen periaatteet. Ekologisesti arvokasta luonnonympäristöä ei altisteta rakentamiselle.
- Puiston rakenteella tehdään selkeä raja herkkien luontoalueiden ja rakentamisen välille.
- Rakentaminen sovitetaan ympäristöön luontevasti.

NUMEROINNIN SELITYKSET

1. VUOTIEN ALIKULKU
2. SÄILYTETTÄVÄ SUURI LEHMUS
3. AUKIO
4. PIENVENESATAMA
5. RUOVIKKO
6. SÄILYTETTÄVÄ RANTAPUUSTO
7. PUISET KULKUTASOT
8. OLESKELULAITURIT
9. UUSI KEVYENLIIKENTEEN REITTI
10. RANTAMUURI
11. TEEMA-AUKIO
12. LEIKKIPAIKKA
13. NURMIPORTAAT
14. OLESKELUNURMI
15. PORTAIKKO JA NÄKÖALA-AKSELI
16. "METSÄNREUNA" LUISKAN VERHOILU
17. UIMA- JA GRILLAUSPAIKKA
18. HOIDETTU PUOLIAVOIN RANTAPUUSTO

Suunnitelma 1/1000.

1. VUOTIEN ALIKULKU

Vuotien alikulku muodostaa tärkeän yhteyden pohjoiseen Rastilan leirintäalueen suuntaan. Sillan alustan ilmettä kohennetaan miellyttävämmäksi laadukkain materiaalein, sekä sillan pylväisiin maalattavalla ympäristötaideteoksella. Siltojen väleissä oleviin aukkoaikkoihin istutetaan rantakasvillisuutta, ja näin palautetaan eliölle tärkeä ekologinen käytävä.

Nykyinen alikulkukäytävä kaippaa kohennusta.

2. SÄILYTETTÄVÄ SUURI LEHMUS

Rannan komea lehmus on tärkeä maisemapuu ja se säilytetään.

3. AUKIO

Katu päätetään aukiomaiseen kääntöpaikkaan. Aukiota ympäröivien rakennusten pohjakerroksiin voidaan sijoittaa esimerkiksi pienvenesatamaa tukevaa toimintaa.

Rantavyöhekkeen avokalliot ja ruovikko, sekä pienvenesatama muodostavat jatkossa uuden asuinalueen rantamiljöön.

4. PIENVENESATAMA

Nykyinen pienvenesatama säilytetään.

5. RUOVIKKO

Ruovikko ja pienet rantaviivan avokalliot muodostavat alueelle ominaisen rantavyöhykkeen, joka säilytetään.

6. SÄILYTETTÄVÄ RANTAPUISTO

Rannan terväleppä muodostavat tärkeän asuin ympäristön alueen linnuille ja lepakoille. Rantapuisto säilytetään.

Rantapuuston lomaan linjataan puisia kulkutasoja luontoa kunnioittaen.

7. PUISET KULKUTASOT

Rantapuuston läpi linjataan kevytrakenteisia puutasoja / pitkospuumaisia laitureita rantaa kohti. Rannan suuntaista kulkutasoa pääsee kulkemaan ruovikon keskellä venelaiturilta rantakalliolle saakka. Toimenpiteet alueella toteutetaan hienovaraisesti ympäristöön sovitteen.

8. OLESKELULAITURIT

Puisten kulkutasojen päätteisiin rakennetaan pienet oleskelulaiturit, jotka tarjoavat mahdollisuuden rauhalliseen oleskeluun veden äärellä.

9. UUSI KEVYEN LIIKENTEE REITTI

Säilytettävän rantapuuston reunaan rakennetaan uusi kevyen liikenteen reitti. Reitiltä avautuu rajattu- ja näkymiä merelle puisia kulkutasoja pitkin.

Ruovikon läpi rakennetaan pitkospuutyypisiä kulkutasoja ja oleskelupaikkoja veden äärelle.

10. RANTAMUURI

Uusi reitti korotetaan muurilla niin, että rantapuuston maanpinnan korkeusasema säilyy nykyisellään ja puuston elinmahdollisuudet säilyvät. Muuri rakennetaan nykyisen polun kohdalle rantapuuston juuristoalueen ulkopuolelle.

RANTAPUISTO

11. TEEMA- AUKIO

Rantaraitin varrelle rakennettava aukio muodostaa alueen urbaaneimman ulkotilan. Rakennuksen pohjakerrokseen sijoitetaan rantakahvila, jonka terassi tuo eloa aukiolle. Toiminnallisen aukion suunnittelussa hyödynnetään rantateemaa, jota jatketaan viereisellä leikkipaikalla.

12. LEIKKIPAIKKA

Aukion viereen rantapuistoon rakennetaan leikkipaikka. Leikkipaikassa hyödynnetään maaston korkeuseroja esimerkiksi rinteisiin sijoitettavilla liukumäeillä ja muilla leikkivälineillä.

13. NURMIORTAAT

Maaston tasoero terassoidaan luontevaksi osaksi puistoa. Nurmiportaatta matalilla maastoa myötäilevillä istuinportilla.

14. OLESKELUNURMI

Nykyisen niittyaukean paikalle rakennetaan hoidettu pelinurmi, joka muodostaa rantapuiston avoimen sydämen.

15. PORTAIKKO JA NÄKÖALA-AKSELI

Kulkuyhteys aukiolta ylös metroaseman suuntaan porrastetaan portain ja luiskin. Akselia pitkin avautuu näkymä merelle.

16. METSÄNREUNA / SUOJAPUUSTO

Uuden rakentamisen edessä säilytetään nykyisen metsänreunan puustoa suojapuustona niin, että uusi rakentaminen sijoittuu luontevaksi osaksi puiston reunavyöhykettä. Puiden väleistä avautuu näkymiä asunnoista rantapuistoon.

17. UIMA- JA GRILLAUSPAIKKA

Nykyistä rantaa kehitetään uima- ja grillipaikkana luonnonarvoja kunnioittaen.

18. HOIDETTU PUOLIAVOIN RANTAPUISTO

Rantapuustoa hoidetaan niin, että puiden väleistä avautuu näkymiä merelle.

Aukio toimii kesäisin terassina.

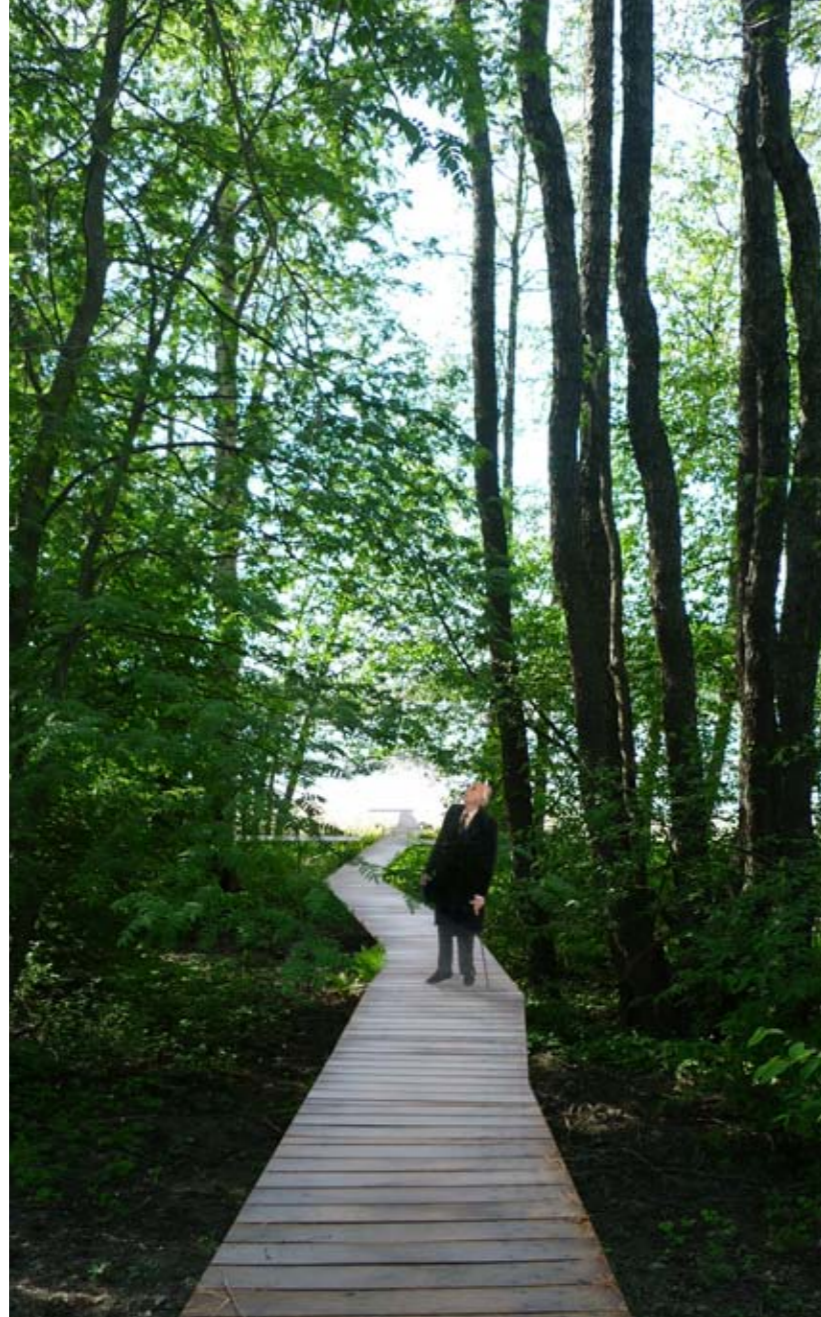
Teema-aukio ja leikkipaikka suunnitellaan rantateemaan sopivaksi maastonmuotoja hyödyntäen.

Oleskelunurmi muodostaa rantapuiston avoimen sydämen. Korkeuserot porrastetaan maastoaskelmin.

Leikkaus rantapuistosta.

Ympäristöön sovitettavilla rakenteilla ohjataan kulkua, jotta aluskasvillisuus ei joudu kulutukselle alttiiksi.

Alueen tilarakenne säilytetään. Nykyään avoimet niityt rakennetaan käyttönurmiksi.

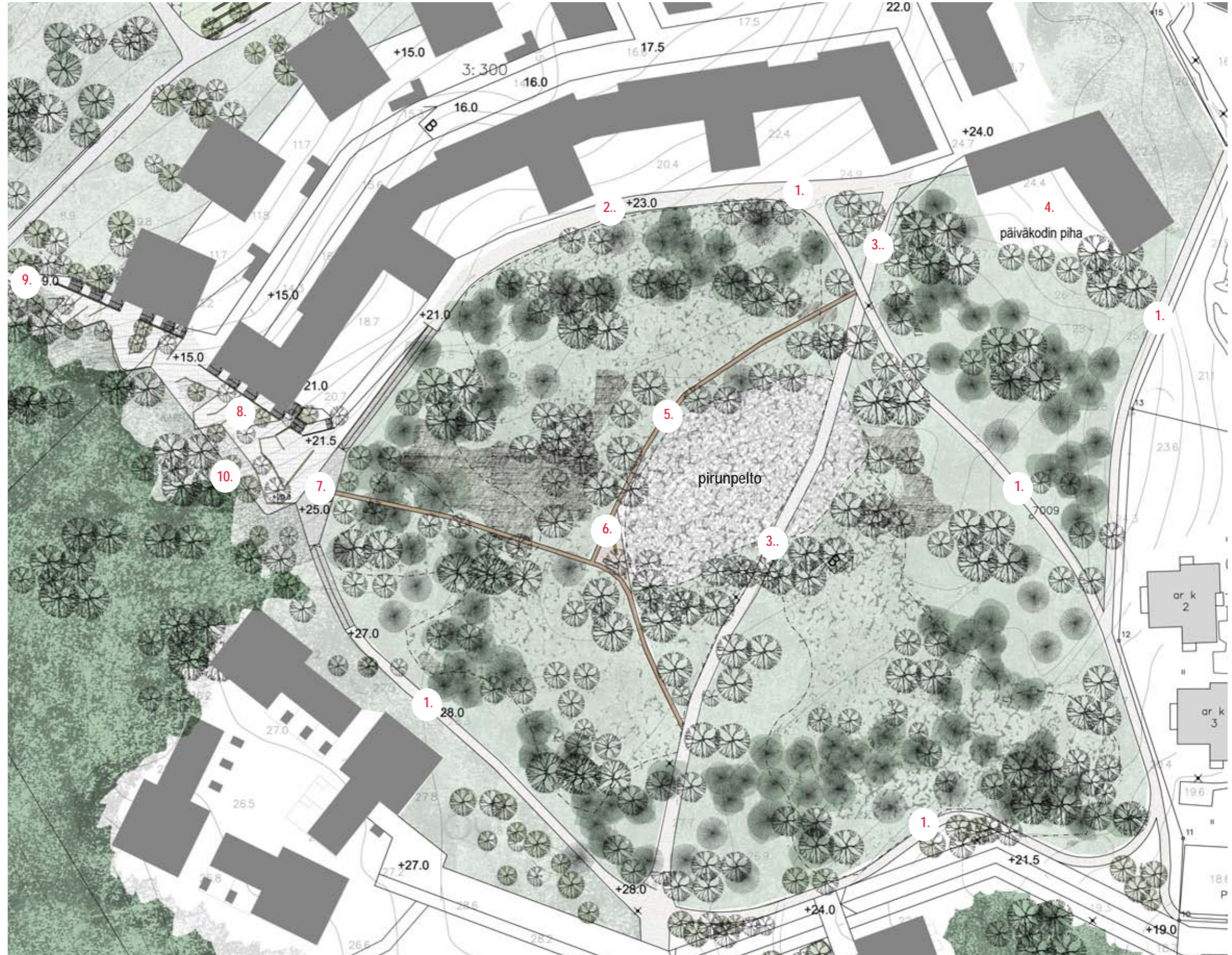
MUINAISRANTAPUISTO

PERIAATTEITA

- Muinaisranta rajataan rakentamisen ulkopuolelle selkeäreunaisella raitilla.
- Rajauksella edesautetaan muinais-rantamuodostelman säilymistä korttelirakenteessa.
- Muinaisrantapuistoon toteutetaan korotettu kevyt-rakenteinen opastettu reitti.

NUMEROINNIN SELITYKSET

1. UUSI KEVYEN LIIKENTEEN REITTI
2. PELASTUSTIE
3. SÄILYVÄ KEVYEN LIIKENTEEN REITTI
4. PÄIVÄKODIN PIHA
5. MUINAISRANTA-ALUEEN OPASTETTU REITTI
6. LEVÄHDYSPAIKKA
7. NÄKÖALAPAIKKA
8. KULKUYHTEYS PUISTOJEN VÄLILLÄ
9. LEVÄHDYSPAIKKA
10. HULEVESIREITTI

Suunnitelma 1/1000.

1. PUISTOA KIERTÄVÄ UUSI KEVYEN LIIKENTEEN REITTI

Muinaisrantapuisto ja uudet rakennettavat korttelialueet erotetaan toisistaan selkeäreunaisella kevyenliikenteen reitillä. Tarvittaessa korkeuserot tuetaan muureilla, jotta reitistä saadaan helppokulkuinen. Selkeillä kulkureiteillä suojataan muinainsrantamuodostumaa kulutukselta, ja edesautetaan sen säilymistä korttelirakenteessa.

2. PELASTUSTIE

Puiston pohjoisreunalla reitti toimii asuinrakennusten pelastustienä.

3. SÄILYVÄ KEVYEN LIIKENTEEN REITTI

Muinaisrantapuiston läpi kulkeva nykyinen kevyen liikenteen reitti säilytetään.

4. PÄIVÄKODIN PIHA

Muinaisrantapuiston koilliskulmaan rakennettavan päiväkodin piha toteutetaan metsämaastoon luontoa kunnioittaen.

5. MUINAISRANTA-ALUEEN OPASTETTU REITTI

Suojeltavan muinainsrantamuodostelman sisäpuolelle rakennettavat kulkureitit toteutetaan kevytrakenteisina korotettuina kulkutasoina. Materiaalina käytetään esimerkiksi corten-terästä tai puuta. Kulkutasot rajaavat pirunpellon, ja muodostavat siitä ikäänkuin kehystetyn taideteoksen kaupunkirakenteen keskelle.

6. LEVÄHDYSPAIKKA

Pirunpellon luonaispuolelle rakennetaan pieni levähdyspaikka, johon sijoitetaan Litorinameren muinainsrannasta kertova opastaulu ja penkki. Kohdasta avautuu komea näkymä pirunpellon yli.

7. NÄKÖALAPAIKKA

Muinaisrantapuiston länsireunaan, Litorinameren muinainsrannan kohtaan, rakennetaan samaan teemaan sopiva näköalapaikka opastauluineen. Puustoa harvennetaan alarinteestä hienovaraisesti niin, että näköalapaikalta avautuu näkymä merelle.

8. KULKUYHTEYS PUISTOJEN VÄLILLÄ

Kulkuyhteys Muinainsrantapuiston ja Rantapuiston välillä pengerretään jyrkkään rinteeseen portailla ja tasanteilla. Reitin varteen sijoitetaan kuntoiluvälineitä.

9. LEVÄHDYSPAIKKA

Kuntoreitin ja rantaraitin risteyskohtaan rakennetaan kolmas saman teeman mukainen levähdyspaikka. Opastaulu kertoo alueen tärkeistä luontoarvoista.

10. HULEVESIREITTI

Muinaisrantapuiston ympäröivä rakentaminen aiheuttaa muutoksia alueen vesitasapainoon ja valumiin. Rakennettujen alueiden hulevedet kerätään painanteisiin, joista ne edelleen johdetaan kulkureitin vieressä rinnettä alas luonnonkivistä pengerrettyä puroa pitkin.

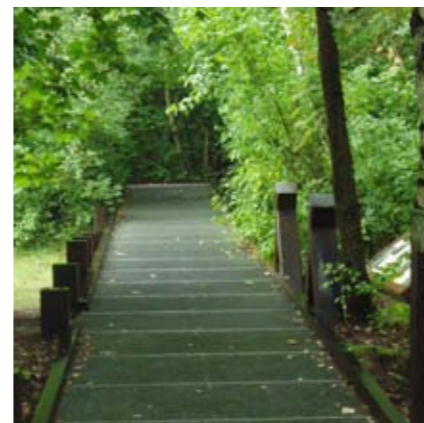
Puistoa kiertävä kevyenliikenteenreitti tehdään tarvittaessa muureilla korotettuna.

Rakentaminen sovitetaan nykyiseen maastoon luonnonelementein, kuten kunnan ja luonnonkivien avulla.

Päiväkodin pihan suunnittelussa käytetään luonnon materiaaleista rakennettuja aiheita.

Muinaisrantapuistoa ympäröivä reitti toteutetaan korotettuina kulkutasoina.

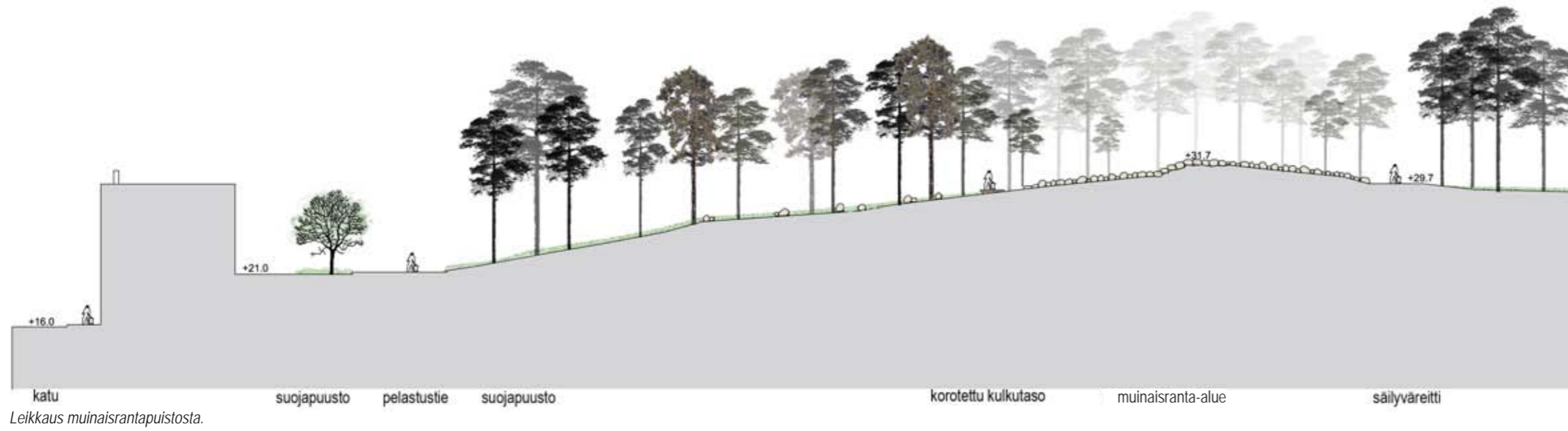

Muinaisrantapuiston opastetun reitin kaluste- ja materiaaliailma suunnitellaan historialliseen paikkaan sopiviksi.

Näköalapaikalle sijoitetaan teemaan sopivia keinoja.

MUINAISRANTAPUISTO

Muinaisranta rajataan ympäristöstä korotetulla reitillä. Hahmotelma ideasta.